

LĒMUMS
Ādažu novadā

2021. gada 25. maijā

Nr.108

Par atteikumu uzņemt bērnu pirmsskolas izglītības iestādē ārpus kārtas

Ādažu novada dome (turpmāk – dome) izskatīja (*vārds, uzvārds*) (turpmāk – iesniedzēja) 2021.gada 6. aprīļa iesniegumu (Nr..ĀND/1-18/21/960) ar lūgumu uzņemt viņas meitu (*vārds, uzvārds*) (*dzimšanas datums* (turpmāk – meita)) Ādažu vidusskolas pirmsskolā ārpus kārtas līdz brīdim, kamēr atbrīvojas vieta Kadagas PII.

Savu lūgumu iesniedzēja pamato ar to, ka ir militārpersonas ģimene, Ādažos iegādāts nekustamais īpašums, un meitas attīstībai nepieciešama atbilstoša vide. Sarunā ar Kadagas pirmsskolas izglītības iestādes (turpmāk – KPII) vadītāju iesniedzēja ir noskaidrojusi, ka vieta KPII no šā gada septembra, iespējams, varētu būt jaunākajam bērnam (*vārds, uzvārds*), bet meitas uzņemšanu KPII ar septembri vadītāja negarantē. Sarunā ar Ādažu vidusskolas (turpmāk – ĀVS) direktoru iesniedzēja ir noskaidrojusi, ka ĀVS pirmsskolas grupās ir 7 brīvas vietas.

Izvērtējot Domes rīcībā esošo informāciju, tika konstatēts:

1. Iesniedzējas deklarētā dzīvesvieta no 23.03.2021. un meitas no 22.01.2021. ir (*adrese*) (dati aplūkoti IR 21.04.2021).
2. Iesniedzējas meita 22.01.2021 reģistrēta rindā uz KPII ar prioritāti militārpersonas bērns. Šobrīd rindā starp 2017.gadā dzimušajiem militārpersonu bērniem Iesniedzējas meita ir trešā (dati izgūti no pirmsskolu rindu moduļa 21.04.2021.)
3. Likuma „Par pašvaldībām” 15.panta 4.punkts nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju izglītību (t.sk., pirmsskolas vecuma bērnu nodrošināšanu ar vietām mācību iestādēs), bet Bērna tiesību aizsardzības likuma 3.panta otrā daļa nosaka bērna tiesību vienlīdzības principu, t.i., bērna tiesības un brīvības valsts nodrošina visiem bērniem bez jebkādas diskriminācijas.
4. Vispārējās izglītības likuma 8.pants nosaka, ka vispārējās izglītības iestādes darbības tiesiskais pamats ir šis likums, Izglītības likums, citi normatīvie akti, kā arī tās nolikums, bet likuma 26.panta pirmā daļa noteic, ka pašvaldību vispārējās pirmsskolas izglītības iestādēs izglītojamās uzņem izglītības iestādes dibinātāja noteiktajā kārtībā, ievērojot Izglītības likuma un citu likumu noteikumus.
5. Ādažu novada domes 2017. gada 25. jūlija saistošie noteikumi Nr.24/2017 „Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju un uzņemšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādēs” (turpmāk - Noteikumi) 20.punkts nosaka, ka Dome pieņem lēmumu par bērna nodrošināšanu ar vietu iestādē ārpus kārtas, ja bērns ir sasniedzis vecumu, no kāda uzņem iestādē un bērna un vecāka vai bērna likumiskā pārstāvja, kas nav bērna vecāks, deklarētā dzīvesvieta ir Ādažu novada administratīvajā teritorijā, iestājoties kādām no šiem nosacījumiem:

- 1) bērns ir palicis bez vecāku aizgādības (t.sk., arī gadījumā, ja aizbildnis nav deklarēts Ādažu novada administratīvajā teritorijā);
 - 2) bērns ir adoptēts (izņemot, ja viens laulātais adoptē otra laulātā bērnu);
 - 3) bērns ar invaliditāti vai vienam no vecākiem piešķirta pirmās vai otrās grupas invaliditāte;
 - 4) kāds no vecākiem ir pašvaldības izglītības iestādes pedagoģiskais darbinieks pirmsskolas izglītības, pamatizglītības, profesionālās ievirzes un vidējās izglītības pakāpē, darbiniekam atgriežoties no bērna kopšanas atvaļinājuma;
 - 5) citos normatīvajos aktos noteiktos gadījumos par bērna iekārtošanu iestādē ārpus kārtas.
6. Militārā dienesta likuma 53.pants nosaka, ka profesionālā dienesta karavīru un dienesta pienākumu pildīšanas laikā bojā gājušo profesionālā dienesta karavīru bērnus ir tiesības ārpus kārtas iekārtot pirmsskolas izglītības iestādēs.
 7. Saskaņā ar SN Nr. 24/2017 26.1. apakšpunktu datubāzē izveido uzņemamo bērnu sarakstu pieteikumu reģistrēšanas secībā prioritāri uzņemot bērnus, kuriem piešķirts statuss “NBS karavīra bērns” (2/3 no bērnu vietu skaita Kadagas PII, bet ne vairāk, kā 120 bērni).
 8. Tai pašā laikā jāņem vērā - ja vairākas personas savā starpā konkurē uz pakalpojuma saņemšanu, nepamatota priekšrocības piešķiršana vienām personām automātiski nepelnīti samazina pārējo personu iespējas, kurām bērna uzņemšana iestādē ir vienlīdz svarīga. Šā iemesla dēļ Senāts tomēr lielāku svaru piešķir tiesiskuma principam un vienlīdzīgām iespējām (Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 10.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-759/2009 11.3. un 11.4.punkts).
 9. Lai iesniedzējas lūgums tiktu apmierināts, domei ir jāpārbauda vai pastāv apstākļi un priekšnoteikumi bērna uzņemšanai ārpus rindas. Domei ir pamats uzņemt bērnu pašvaldības PII ārpus rindas tikai tad, ja iestājas iepriekšminēto normu nosacījumi.
 10. Saskaņā ar Noteikumu 30.punktu, ja mācību gada laikā atbrīvojas vieta kādā no iestādēm, tās vadītājs ne vēlāk kā trīs darba dienu laikā informē par to komisiju, kura pieņem lēmumu par bērna uzņemšanu iestādē atbilstoši datubāzes datiem un rīkojas Noteikumu 27. punktā noteiktajā kārtībā.
 11. Saskaņā ar Noteikumu 27.punktu ir uzsākta bērnu uzņemšana iestādēs ar 2021.gada 1.septembri un pamatojoties uz Bērnu uzņemšanas pašvaldības PII komisijas lēmumu Ādažu vidusskolas PII 2017.gadā dzimušo bērnu grupa ir nokomplektēta un brīvo vietu nav.
 12. Iesniedzējas gadījumā nav iestājies neviens no iepriekšminēto normu nosacījumiem un domei nav pamata uzņemt bērnu pašvaldības PII ārpus rindas.
 13. Senāta ieskatā bērna aprūpes un izglītošanas iespējas ir viens no būtiskajiem ģimenes un privātās dzīves jautājumiem. Ne tikai paša bērna, bet visas ģimenes dzīve ir nesaraujami ar to saistīta un lielā mērā šim jautājumam pakārtota. Tostarp, no tā ir tieši atkarīga vecāku iespēja strādāt un gūt iztiku, nepieciešamība nozīmīgu ģimenes ienākumu daļu veltīt alternatīvām iespējām nodrošināt bērna drošību, audzināšanu un izglītošanu. Šie jautājumi tiek savlaicīgi plānoti. Tas nozīmē, ka vecāku paļāvībai, ka bērns pēc noteikta laika varēs sākt apmeklēt pirmsskolas izglītības iestādi, ir piešķirams liels svars.

Vienlaicīgi jāņem vērā, ka gadījumā, ja vairākas personas savā starpā konkurē uz pakalpojuma saņemšanu, nepamatota priekšrocības piešķiršana vienām personām automātiski nepelnīti samazina pārējo personu iespējas, kurām bērna uzņemšana iestādē ir vienlīdz svarīga. Tieši šā iemesla dēļ Senāts tomēr lielāku svaru piešķir tiesiskuma principam un vienlīdzīgām iespējām

(sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 10.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-759/2009 11.3. un 11.4.punktu).

Nemot vērā iepriekšminēto, un to, ka:

- 1) Iesniedzējas meita nav reģistrēta rindā uz Ādažu vidusskolas pirmsskolu;
- 2) Saistošie noteikumi neparedz iespēju uzņemt bērnus PII uz laiku, bet Saistošo noteikumu 32.punkts paredz, ka iestādes maiņa ir pieļaujama, ja bērns ir uzņemts iestādē un vecāki savstarpēji vienojas par maiņu (izņemot NBS karavīru bērniem);
- 3) dome nevar pieļaut situāciju, ka vienas militārpersonas ģimenes viena bērna uzņemšana pirmsskolas izglītības iestādē ārpus kārtas nodrošina īpašas sociālās garantijas vienai militārpersonas ģimenei, bet ir diskriminējoša attiecībā pret citām militārpersonu ģimenēm;
- 4) ja dome piekristu uzņemt ārpus rindas vienas militārpersonas ģimenes bērnu, tiktu pārkāpts vienlīdzības princips attiecībā pret citiem bērniem un viņu vecākiem, kuri nonākuši tādā pašā situācijā, jo atņemtu vietu kādam citam bērnam, kuram vieta pienāktos saskaņā ar bērnu reģistru rindā uz vietu domes PII,

Pamatojoties uz Bērnu tiesību aizsardzības likuma 3.panta otro daļu, Vispārējā izglītības likuma 26.panta pirmo daļu, Administratīvā procesa likuma 6.pantu, domes 2017.gada 25.jūlija saistošo noteikumu Nr.24/2017 „Par pirmsskolas vecuma bērnu reģistrāciju un uzņemšanu Ādažu novada pašvaldības pirmsskolas izglītības” 20.punktu un Izglītības, kultūras, sporta un sociālās komitejas 05.05.2021. atzinumu, Ādažu novada dome

NOLEMJ:

1. **Atteikt uzņemt** (*vārds, uzvārds*) (*personas kods*) Ādažu vidusskolas pirmsskolā ārpus kārtas.
2. Lēmumu var pārsūdzēt Administratīvā rajona tiesā (Rīga, Baldones iela 1A) viena mēneša laikā no tā spēkā stāšanās dienas.

Domes priekšsēdētājs

M. Sprindžuks